

a film szerzői joga és tisztázatlan a hangosfilmjog és a filmesítési kényszer kérdése is. Mindezek a nagy kulturális és gazdasági jelentőségű kérdések mielőbbi törvényes szabályozást igényelnek. Szerző berlini tanulmányútján gyűjtött anyagát dolgozta fel előadásában, melyet a nagyszámú és előkelő közönség nagy tetszéssel fogadott. Az előadáshoz *dr. Kelényi Jenő* és *dr. Beck Salamon* szóltak hozzá, előbbi a rádióban való gramofon-közvetítéssel, hangszóróhasználat és a filmesítési kényszerrel kapcsolatosan, utóbbi főként a filmesítési kényszer kérdéséhez. Az előadásért az elnöklő *dr. Székely Lajos* mondott köszönetet.

Ügyvédi középpárt néven új ügyvédi párt alakult. Örömmel üdvözlünk minden ügyvédi pártot, mely az ügyvédség mozgalmait erősíti és a közömbösök közül egy újabb csoportot megnyer az ügyvédi kérdésekkel való foglalkozásnak és érdeklődésüket felkelti az ügyvédi kar fontos problémái iránt. Különösen biztosíték az új párt hasznos tevékenységére nézve, hogy az ügyvédi kar kitűnőségei foglalnak helyet a párt vezetőségében. A párt elnöke: Lévy Béla, ügyvezető elnöke: Kramer Emil, igazgatója: Miklós Gyula.

IRODALOM.

A részvénytörvény előkészítése. A magyar részvényjogi reform anyagának előkészítése a magyar Jogászegylet által kiküldött Bizottság munkálata. A Magyar Jogászegylet kiadásában jelent meg e 365 oldalnyi terjedelmű testes kötet, amely magába foglalja azoknak írásos véleményét, akiket a Magyar Jogászegylet igazgató-választmányának 1930. december 13-án hozott határozata folyamán néhai Szász Béla véleményadásra felkért. Ez írásos vélemény alapján a részvényjogi bizottság 1931. nov. 6-tól 1932. febr. 24-ig tartott üléseket. Az ülések jegyzőkönyveit az ott tartott felszólalásokkal szintén tartalmazza a munka. A bizottság főelőadói dr. Kuncz Ödön egyetemi professzor és dr. Sichermann Bernát voltak.

A tárgyalás alapját a német tervezet s a német 1931. évi szept. 19-én kelt szükségrendelet képezték. A véleményezőik jelenlegi részvényjogunk, a bírói gyakorlat s a Kuncz-féle tervezet nyomán vizsgálták mindazokat a kérdéseket, amelyeket a német Tervezet felvetett. Hűsz előadói vélemény készült, amelyek a részvényjog minden számbajövő kérdését feldolgozták. E vélemények mindegyike a maga nemében kis jogirodalmi remekmű, amelyet az anyag fölényes ismerete s a gondolkodás eredetisége és mélysége jellemez. Ismertetésük e helyen lehetetlen s annyiban felesleges is, hogy mindazok számára, akik törvényalkotási szempontból a részvényjog kérdéseivel a jövőben

foglalkozni kívánnak, e munka nélkülözhetetlen forrásmű lesz. Elégtétellel kell megállapítani, hogy az előterjesztett vélemények s a nyomukban kialakult vita előbbrevitte a felvetett kérdéseket, ami jogi bizottságok működéséről nem minden esetben mondható el. Ennek főokát abban látjuk, hogy a bizottság tagjai főfeladatukat nem egymás meggyőzésében, hanem abban látták, hogy ki-ki a maga tapasztalatából leszűrt nézetek közlésével adalékot szolgáltatson a jogalkotó számára. Elősegítette termékeny nézetek kialakulását, hogy a kérdések zárt ülésekben tárgyalattak s a napi politika kérdéseitől teljesen függetlenítettek.

A főkérdésekben a bizottságban a következő elvek alakultak ki:

Nem kívánatos a részvényjog incidentális, novelláris reformja; átfogó, szerves részvényjog alkotandó; Kuncz Ödön a társasági jog egységes kodifikálása mellett tört lándzsát.

A mi törvényünk successiv alapítási rendszere fenntartandó; a szimultán alapítás, melyet a német T. egyedüli alapítási mód gyanánt kíván megvalósítani, szintén szabályozandó. Az apport alapítás újból szabályozandó, de a túlságos megnehezítés kerüendő (Sichermann, Proszvimmer, Kohner). A revisori vizsgálat az alapításnál szükséges (Kuncz, Lévy).

A mellékszolgáltatásra kötelező részvény létesítése megengedendő.

A többszörös szavazati joggal bíró részvények kibocsátása megengedhető; mégis csak bizonyos kautélák mellett, amelyeket a német T. tartalmaz s egyes tagok (Doroghi) javasolnak.

A jóhiszeműen felvett osztalék nem követelhető vissza.

A saját részvények megszerzésének tilalma fenntartandó, mégis bizonyos kivételekkel (Kuncz, Kohner).

Az igazgatóság és felügyelőbizottság ügy- és működési körének jelenlegi szabályozása helytelen. A vállalat ügyvezetése az igazgatókra bízandó. Az elhatározás joga a mindennapi ügyvitelt meghaladó kérdésekben egy a részvényesek által küldött testületet, az igazgatótanácsot illesse; ez gyakorolja a materiális ellenőrzést is. A felügyelőbizottság helyébe a kötelező revisio lép.

A részvényes kérdezési jogának problémája a válaszadás oldalán van. A kérdezési jog nem részvényesi külön jogként (Schuster és a bírói gyakorlat), hanem kisebbségi jog gyanánt kezelendő. Helytelen a német T. Spruchstelle intézménye, mint a felmerülhető vitákban döntő fórum; a döntés szuverénül a közgyűlést illesse, esetleg perenkívüli eljárásban jogorvoslat kiadásával a cégbírótságot (Gallia).

A mérlegkészítésre vonatkozó törvényi szabályozásnál különbséget kell tenni ú. n. folytonossági mérleg s a fúzió, liquidáció, csőd és kényszeregyesség esetére készülő mérleg között. Mintamérlegek rendeleti úton való kiadása és kötelezővé tétele

nem engedhető meg. A kötelező mérlegvizsgálat szükséges és megvalósítandó.

A semmisség és megtámadhatóság eseteinek megkülönböztetésére gyakorlatilag nincs szükség. Az alaki okból történő megtámadás jelenlegi 15 napos határideje túl rövid (Lévy).

Alaptőkeemelés csak az alaptőke teljes befizetése esetén engedhető meg. A feltételes alaptőkeemelés megengedendő. Parin aluli kibocsájtás tilalma alaptőkefelemelés esetén elejtendő volna (Görög). Az engedélyezett alaptőke (genehmigtes Kapital) intézménye meghonosítandó.

A német T.-nek az egyesülésre vonatkozó szabályai, különösen az alaptőkeemelés nélküli egyesülésre vonatkozó szabályai némi módosítással átveendőek. Nemcsak a beolvasztó, hanem a beolvadó r.-t. ig. tagjainak felelőssége a beolvadásért megállapítandó (Hetényi).

A betéti r.-t. intézménye meghonosítandó.

Alaptőke leszállításánál minősített többség és revisorok közreműködése kívánatos.

A bizottság működését oly időben fejtette ki, amikor a devizazárlat s az ezt megelőző és részben okozó gazdasági depressio és bankbukások bekövetkeztek. Joggal hivatkozott Sichermann Bernát e tények alapján arra, hogy a bizottság célja nem lehet a részvénytársaságok megrendszabályozása, hanem csupán a részvénytársaságok gazdaságilag helyes szervezésének és működésének lehetővé tétele. Ma az elmúlt két esztendő tanulságai nyomán talán a feladatkör tekintetében elfogadhatjuk Sichermann álláspontját, de egy további korlátozással. A részvényjog szabályozása nem időszerű; a bekövetkezett gazdasági események igazolták azokat, akik arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a folytonosan fluktuáló gazdasági eseményeknek és tényeknek jogi értékelése és jogszabályba öntése addig, míg a kétségtelenül útban lévő új gazdasági rend végső körvonalai ki nem alakulnak, felfüggesztendő. *H. L.*

A Jogi Hírlap Magánjogi Döntvénytárának most megjelent második kötete hetedfélszáz oldalon ismerteti az utolsó három év felsőbbírói joggyakorlatát, a Jogi Hírlap Döntvénytárának eredeti és bevált módszerével. A szerzők: *Dr. Boda Gyula* a Jogi Hírlap főszerkesztője és *dr. Meszlény Artúr* egyetemi tanár tudományos felkészültséggel és nagy gonddal végezték a joggyakorlatok feldolgozásának és ismertetésének felelősségteljes munkáját és az egyéni véleménynyilvánítás teljes háttérbeszorításával arra törekedtek, hogy tárgyilagossá, könnyen érthető és áttekinthető módon adják vissza az ítélkezési gyakorlat jogi eredményeit. A szerzők teljes sikerrel oldották meg feladatukat és ezzel hasznos szolgálatot tettek jogász kartársaiknak és a jogkereső közönségnek egyaránt.